

BOEKBESPREKING

Ronald Pouwer.

R.H. de Bruyne (1991). Schelpen van de Nederlandse kust.

KNNV-veldgids no. 6. Utrecht: Jeugdbondsuitgeverij, Stichting Uitgeverij KNNV. ISBN 90-5107-017-9

Prijs inclusief verzendkosten: f 12,50 (leden NJN, JNM, KNNV, SWG), F 16,50 (niet-leden). Bestellen bij SWG tabellen-administratie, Stellingmolen 30, 3146 CG Maassluis, tel. 01899-25292, giro 5272488.

Een groot aantal van de schelpenverzamelende leden van de WTKG is op het Nederlandse strand met hun hobby begonnen. Bijgestaan door de boekjes als 'Nederlandse Zeemollusken' van Kaas en Ten Broek, en later 'Schelpen vinden en herkennen' van Entrop hebben generaties schelpenverzamelaars hun vondsten op naam proberen te brengen. Het is nu bijna 20 jaar geleden dat de derde en laatste druk verscheen van 'Schelpen vinden en herkennen'. Sindsdien is er eigenlijk niets meer verschenen waarmee de beginnende verzamelaar uit de voeten kan. Maar nu is er met de uitgave van 'Schelpen van de Nederlandse kust' van R.H. de Bruyne eindelijk weer een boekje op de markt, dat zich speciaal richt op de beginner. In de inleiding wordt al gesteld dat er niet naar volledigheid is gestreefd; slechts de 100 meest algemene, voornamelijk recente soorten zijn opgenomen. De wat meer gevorderde verzamelaar zal dus op een gegeven moment tevergeefs het boekje opslaan, en zal op zoek moeten naar uitgebreidere literatuur. Het boekje begint met een inleiding over wat weekdieren zijn en wat de verschillen zijn tussen de vijf belangrijkste klassen. Daarbij wordt aandacht besteed aan de bouw van de dieren en aan de verschillende biotopen waarin ze kunnen voorkomen. Vervolgens komt het verzamelen ter sprake. Allereerst wordt daarbij aandacht gevraagd voor het vaak onnodig verzamelen van levende dieren, aangezien lege schelpen vaak in voldoende mate voor handen zijn. Na een overzicht van waar men het beste kan verzamelen passeren enkele goede Nederlandse vindplaatsen de revue. In het hoofdstuk 'Determineren, prepareren en opbergen' wordt op duidelijke wijze uitleg gegeven over de belangrijkste determinatiekenmerken. Verder komen verschillende methoden van prepareren en opbergen aan de orde.

Na deze algemene inleiding volgt het determinatie-deel, dat begint met een uitgebreide, in drieën gedeelde determinatietabel. Bepaalde kenmerken worden aan de hand van tekeningen verduidelijkt. Een klein drukfoutje in de tweede tabel is, dat nr 38 twee keer voorkomt en nr 37 ontbreekt (blz. 28). De beschrijvingen van de 100 opgenomen soorten zijn eenvoudig en worden begeleid door over het algemeen goede tekeningen. Door de combinatie tabel-beschrijving-tekening moet het voor iedereen mogelijk zijn de algemene Nederlandse schelpen op naam te brengen, al zal dat bij de wat moeilijkere groepen als *Littorina* en *Hydrobia* niet altijd even makkelijk zijn. Een punt waar ik zelf nogal moeite mee heb, is het geven van Nederlandse namen aan alle schelpen. Naast algemeen ingeburgerde namen als kokkel, nonnetje, wadslakje en purperslak worden er ook kunstmatige namen als dubbeltjesschelp, tweetandschelpje, slank gordelslakje en mosselslurper gebruikt. Men kan zich afvragen of dit de juiste manier is om het schelpenverzamelen te populariseren.

Na de soortbeschrijvingen volgen een verklarende woordenlijst, een systematische indeling van de behandelde en genoemde soorten en een synoniemenlijst. Uitleg over het hoe en waarom van systematiek en latijnse namen, en de juiste notatie van de auteursnamen (wanneer wel en wanneer niet tussen haakjes) had hier op zijn plaats geweest.

Bij de lijst van 'geciteerde en aanbevolen literatuur' is niet duidelijk tot welke van de twee categorieën de genoemde werken behoren. Bovendien zou enig kommentaar over verkrijgbaarheid en kwaliteit van de literatuur van nut kunnen zijn voor de geïnteresseerde verzamelaar.

Een register en een overzicht van verenigingen en instellingen besluiten het boekje. De WTKG ontbreekt op deze lijst, mijns inziens ten onrechte, omdat schelpenverzamelaars op de stranden van met name de Waddeneilanden en Zeeland onvermijdelijk met fossiele schelpen in aanraking zullen komen. Andere verenigingen die op deze lijst thuishoren zijn o.a. de Malacologische Contactgroep Amsterdam en omstreken ('De Kreukel'), de Friese Schelpenwerkgroep en de Werkgroep Geologie van het Zeeusch Genootschap (ook voor schelpenverzamelaars).

Misschien iets voor de volgende druk, die ik dit boekje van harte gun. Het is een uitstekende eerste kennismaking voor iedereen die schelpen wil gaan verzamelen of zomaar geïnteresseerd is in deze diergroep. Voor de prijs hoeft niemand het te laten!
